

Sytuacja na podlaskim rynku pracy w zakresie kompetencji

*na podstawie wyników badań
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku*

*Partnerstwo lokalne na rzecz promocji zatrudnienia oraz
rozwoju zasobów ludzkich w województwie podlaskim,
Białystok, 27 maja 2014r.*

WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI WOJ. PODLASKIEGO W WIEKU 15-64 LATA (BAEL IV KWARTAŁ)

Poziom wykształcenia ludności	IV kw. 2010	IV kw. 2013	wzrost/ spadek	Polska %
	%	%		
Wyższe	19,8	23,6	+3,8	23,2
Policealne i średnie zawodowe	26,7	25,0	-1,7	24,4
Średnie ogólnokształcące	10,5	11,0	+0,5	10,8
Zasadnicze zawodowe	21,1	21,2	+0,1	26,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	21,9	19,2	-2,7	15,6

Dane: BDL

- Wysoki odsetek osób z wykształceniem wyższym 24%, a z wykształceniem co najmniej średnim łącznie 60% ludności;
- Na tle kraju Podlaskie wyróżnia się znacznie niższym odsetkiem ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym (21% wobec 26%) oraz wyższym z gimnazjalnym i poniżej (19% wobec niespełna 16%).

Dane: Urząd Statystyczny w Białymstoku

RYNEK PRACY W WOJ. PODLASKIM NA TLE POLSKI **- Podstawowe wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności**

- W woj. podlaskim mamy 526 tys. osób aktywnych zawodowo, czyli 56% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. Liczba aktywnych zawodowo na przestrzeni roku wzrosła o 16 tys., głównie dzięki zwiększeniu liczby pracujących (477 tys.) o 19 tys. osób; rośnie również liczba biernych zawodowo (413 tys. osób) o 13 tys.

Aktywność zawodowa ludności w wieku powyżej 15 roku życia (wg BAEL)		IV kw. 2012	IV kw. 2013	+/-
Współczynnik aktywności zawodowej w %	Podlaskie	56,0	56,0	b.zm.
	Polska	56,0	56,1	+0,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	Podlaskie	50,3	50,8	+0,5
	Polska	50,4	50,6	+0,2
Aktywność zawodowa ludności w wieku 20-64 lata (wg BAEL)		IV kw. 2012	IV kw. 2013	+/-
Wskaźnik zatrudnienia w %	Podlaskie	66,9	67,5	+0,6
	Polska	65,0	65,6	+0,6

- Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności woj. podlaskiego w wieku powyżej 15 lat zbliżone do średniej krajowej;
- Natomiast w grupie ludności w wieku 20-64 lata wskaźnik zatrudnienia jest zdecydowanie korzystniejszy niż w kraju, o ok. 2 pkt proc.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA I STOPA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (DANE BAEL IV KW. 2013)

Poziom wykształcenia	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
wyższe	76,6%	5,6%
policealne i średnie zawodowe	59,8%	10,3%
średnie ogólnokształcące	42,6%	13,0%
zasadnicze zawodowe	59,8%	9,3%
gimnazjalne i poniżej	19,2%	12,7%
Ogółem	51,8%	9,3%

- Najwyższy wskaźnik zatrudnienia dotyczy osób z wykształceniem wyższym (77%) oraz z wykształceniem zawodowym (zarówno zasadniczym, jak i średnim);
- W najgorszej sytuacji są osoby bez zawodu.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH W WOJ. PODLASKIM W GOSPODARCE NARODOWEJ (2012)

Wyszczególnienie	Podlaskie		Polska
	Liczba pracujących	%	%
Pracujący ogółem	397248	100	100
Rolnictwo	126709	31,9	17,2
Przemysł i budownictwo	79494	20,0	26,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych/ transport i gospodarka magazynowa/ zakwaterowanie i gastronomia/ informacja i komunikacja	78342	19,7	24,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa/ obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi	112703	28,2	31,5

Łącznie z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, Dane: Pracujący w gospodarce narodowej w 2012r.

- W woj. podlaskim **pracuje 397 tys. osób, czyli 52% ludności w wieku produkcyjnym**,
- W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba pracujących zmniejszyła się o 5,9 tys. osób, tj. o 1,5%.
- Struktura pracujących w województwie podlaskim jest odmienna od krajowej: ma charakter zdecydowanie agrarny: 32% pracujących jest zatrudnionych w sektorze rolniczym (w kraju 17%), z kolei sektor przemysłowy oraz handlu i usług jest niedoreprezentowany

BEZROBOCIE REJESTROWANE w woj. podlaskim na tle kraju

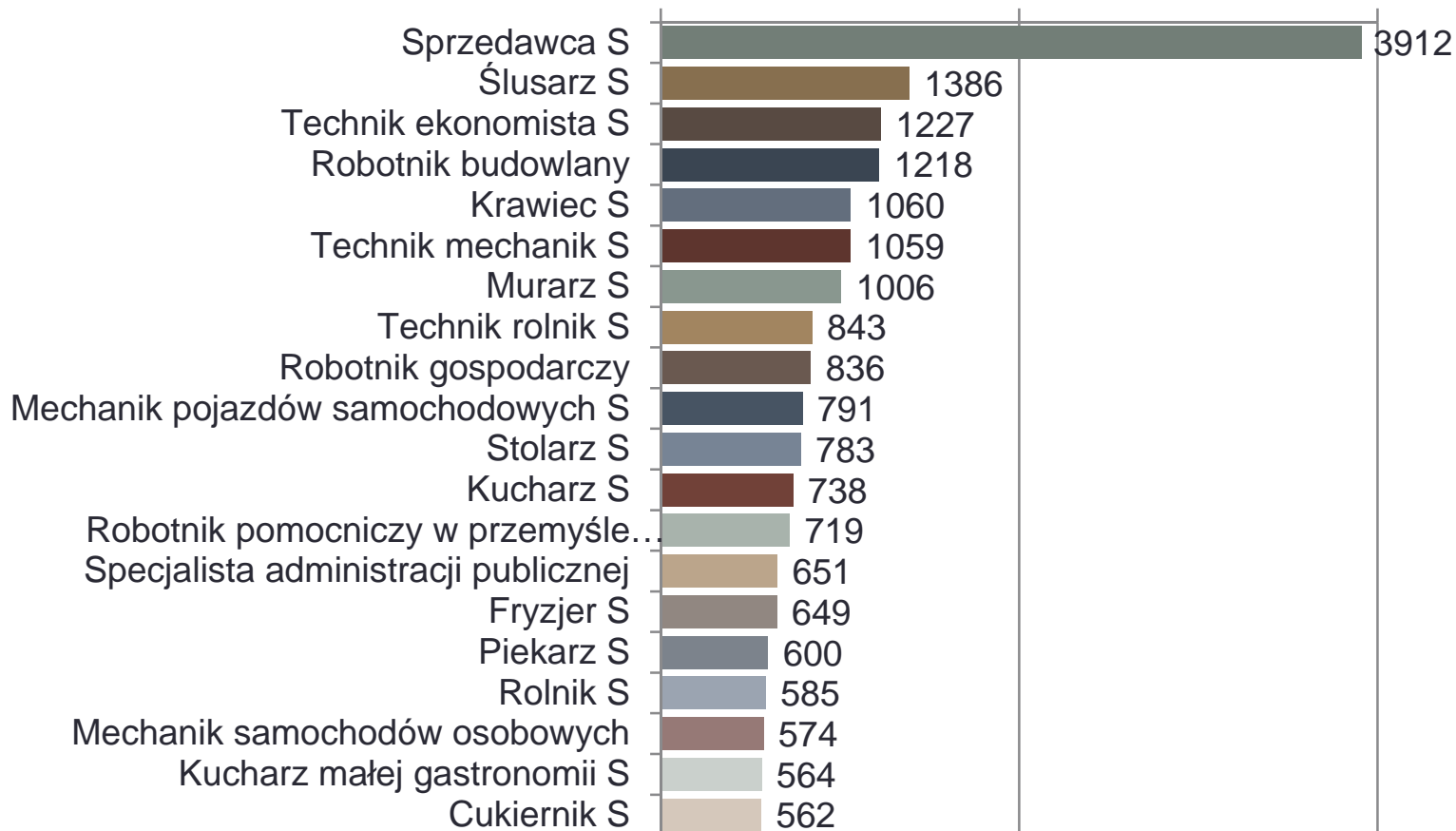
	2011	2012	2013	2014 (IV)
Podlaskie – Liczba bezrobotnych	65920	68705	70889	67558
(wzrost/spadek do końca poprzedniego roku)	+2159 (+3,4%)	+2785 (+4,2%)	+2184 (+3,2%)	-3331 (-4,7%)
Podlaskie - Stopa bezrobocia (w %)	14,1	14,6	15,1	14,5
(+/- do końca poprzedniego roku)	+0,3	+0,5	+0,5	-0,6
Polska – Stopa bezrobocia (w %)	12,5	13,4	13,4	13,0
(+/- do końca poprzedniego roku)	+0,1	+0,9	b.zm.	-0,4

Źródło: WUP w Białymstoku

- W 2013 roku trend wzrostu poziomu bezrobocia na podlaskim rynku pracy uległ osłabieniu. Liczba bezrobotnych na przestrzeni 2013 roku zwiększyła się o 2,2 tys. osób (o 3,2%), natomiast w 2012r. wzrost ten wyniósł 2,8 tys. osób (o 4,2%);
- Stopa bezrobocia w woj. podlaskim w końcu 2013r. wynosiła 15,1% i była wyższa niż w kraju o 1,7 punktu (13,4%); na przestrzeni roku wartość tego wskaźnika wzrosła o 0,5 punktu, a więc w mniejszym stopniu niż w 2012r. (wzrost o 0,6 punktu proc.);
- **Miesiące I-IV 2014r. to okres wyraźnej poprawy sytuacji na rynku pracy:** liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 4,7%, podczas gdy przed rokiem odnotowano wzrost o 4,8%;
- Zmniejszyła się dystans woj. podlaskiego kraju pod względem wartości stopy bezrobocia

NAJLICZNIEJSZE ZAWODY ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W WOJ. PODLASKIM (2013)

Wśród 20 najliczniejszych zawodów bezrobotnych występują głównie zawody związane z handlem (sprzedawca), usługami (krawiec, fryzjer), gastronomią (piekarz, cukiernik, kucharz), budownictwem (murarz, robotnik budowlany), naprawą pojazdów samochodowych (t. mechanik, mechanik pojazdów samochodowych, samochodów osobowych), rolnictwem (t. rolnik, rolnik)

SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE W WOJ. PODLASKIM

Szkoły		Rok szk. 2012/2013		
		Liczba szkół	Uczniowie/ studenci	Absolwenci 2013
Szkoły ponadgimnazjalne		224	45417	13581
z tego:	Zasadnicze szkoły zawodowe	50	4272	1502
	Licea ogólnokształcące	78	21480	7332
	Licea profilowane	12	409	192
	Technika	70	18451	4472
Szkoły policealne		102	17050	3640
Szkoły wyższe		18	47274	14755

- W woj. podlaskim działało w 2013r. 120 szkół średnich i zasadniczych zawodowych, 102 szkoły policealne oraz 18 wyższych
- Corocznie szkoły ponadgimnazjalne i wyższe kończy 32 tys. absolwentów, z czego część będzie kontynuować naukę.

OFERTA EDUKACYJNA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO (2013)

Oferta edukacyjna województwa obejmuje 102 zawody na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego. Najbogatsza oferta jest w Białymstoku (79 zawodów), Łomży (52); Suwałkach i powiecie suwalskim (51). W 2013r. naukę na tym poziomie ukończyło 9,4 tys. absolwentów. W 2014r. spodziewanych jest 8,6 tys. absolwentów, najwięcej w zawodach (liczących od 750-370 osób):

- technik informatyk
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy
- technik administracji
- technik usług kosmetycznych
- technik ekonomista
- mechanik pojazdów samochodowych
- technik hotelarstwa

Zawody, w których nie będzie w 2014r. absolwentów (18 zawodów), to m.in.:

- sprzedawca,
- asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun medyczny, asystentka stomatologiczna,
- lakiernik,
- murarz-tylnik, betoniarz-zbrojarz,
- krawiec

POPYT NA PRACĘ I KWALIFIKACJE – wyniki badania „PODLASKA MAPA ZAWODÓW I KWALIFIKACJI 2013. ANALIZA PODAŻY I POPYTU NA ZAWODY I KWALIFIKACJE NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM”

- W 2013r. zidentyfikowano ponad **86 tys. ofert** pracy, w tym z miejscem wykonywania pracy w woj. podlaskim 46 tys. ofert pracy;
- Zapotrzebowanie na pracowników rośnie, w stosunku do poprzedniego roku o 24,4 tys. miejsc pracy (o 40%).
- **Główne rynki pracy** w woj. to:
 - Białystok (12 tys. zidentyfikowanych ofert),
 - Łomża (3,8 tys.),
 - Suwałki (2,4 tys.),
 - powiaty białostocki i augustowski (po 2 tys.)
- **Głównym kanałem upublicznienia ofert jest:**
 - PUP - średnio 51% ofert pracy, następnie
 - internetowe serwisy pośrednictwa pracy ogólnopolskie (29%) i lokalne (17%),
 - prasa ma coraz mniejsze znaczenie (1,2% ofert)

MIEJSCA PRACY ZIDENTYFIKOWANE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W UJĘCIU GRUP WIELKICH ZAWODÓW

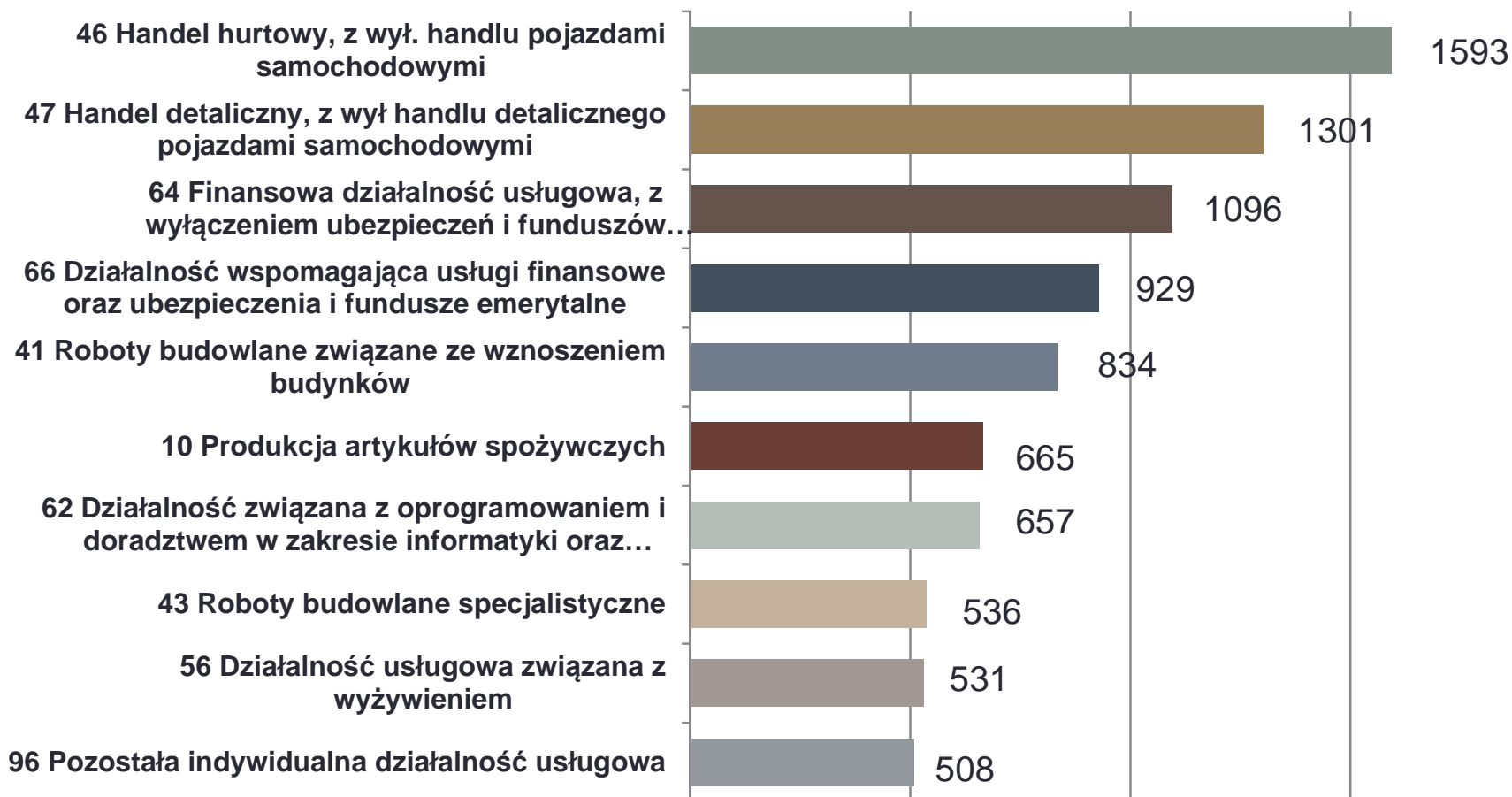
Grupy wielkie zawodów	Województwo podlaskie					
	2013		2012		2011	
	N	%	N	%	N	%
2 Specjaliści	15375	17,9	10048	16,3	8867	15,7
5 Pracownicy usług i sprzedawcy	15349	17,8	11589	18,8	8965	15,9
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15091	17,5	14345	23,3	14534	25,7
3 Technicy i inny średni personel	12297	14,3	8322	13,5	8552	15,1
9 Pracownicy przy pracach prostych	8360	9,7	5369	8,7	4995	8,8
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5164	6,0	3917	6,4	4794	8,5
4 Pracownicy biurowi	4814	5,6	4312	7,0	3406	6
bez zawodu	4740	5,5	330	0,5	15	0,0
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4414	5,1	3092	5,0	2174	3,8
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	475	0,6	328	0,5	248	0,4
Razem	86079	100	61652	100	56550	100

67% ofert pracy skierowanych jest do 4 grup zawodów.

MIEJSCA PRACY W WOJ. PODLASKIM W PRZEKROJU DZIAŁÓW PKD

Miejsca pracy w woj. podlaskim są generowane głównie w firmach zajmujących się:

- o handlem hurtowym i detalicznym,
- o finansową działalnością usługową i działalnością wspierającą tę działalność,
- o robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków i robotami specjalistycznymi,
- o produkcją artykułów spożywczych oraz
- o działalnością związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki

ZESTAWIENIE 20 NAJCZĘŚCIEJ POSZUKIWANYCH ZAWODÓW W REGIONIE PODLASKIM

NAJWIĘKSZE SZANSE NA ZNALEZIENIE ZATRUDNIENIA – ZAWODY DEFICYTOWE I ZRÓWNOWAŻONE

ZAWODY DEFICYTOWE

- *kierownicy do spraw zarządzania i handlu,*
- *sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach,*
- *specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,*
- *kierownicy do spraw produkcji i usług*
- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.*

ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

- *pracownicy opieki osobistej i pokrewni,*
- *pracownicy usług ochrony,*
- *pozostali pracownicy obsługi biura, pracownicy obsługi klienta,*
- *specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania,*
- *sprzedawcy i pokrewni,*
- *robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków),*
- *kierowcy i operatorzy pojazdów,*
- *robotnicy pomocniczy.*

NAJMNIJSZE SZANSE NA ZNALEZIENIE ZATRUDNIENIA – ZAWODY NADWYŻKOWE

Najmniejsze szanse na znalezienie pracy mieli w roku 2013 przedstawiciele takich grup zawodów, jak:

- *robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni,*
- *rolnicy produkcji towarowej, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,*
- *rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,*
- *specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury,*
- *średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych*
- *żołnierze szeregowi*

KOMPETENCJE

wiedza, umiejętności i postawy
związane z wykonywaniem
określonych czynności zawodowych

KOMPETENCJE POSZUKIWANE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Kompetencje	N	%
Doświadczenie	30 420	64,7
Cechy osobowe, odnoszące się bezpośrednio do charakteru	24 300	51,7
Kompetencje społeczne i obywatelskie	15 641	33,3
Wykształcenie	15 034	32,0
Kompetencje informatyczne	14 524	30,9
Porozumiewanie się w językach obcych	14 357	30,5
Inicjatywność i przedsiębiorczość	14 012	29,8
Kursy i uprawnienia	12 963	27,6
Kompetencje/umiejętność uczenia się	9 964	21,2
Kompetencje matematyczno-techniczne	2 475	5,3
Porozumiewanie się w języku ojczystym	196	0,4
Świadomość i ekspresja kulturalna	58	0,1
Razem	47 002	-

W województwie podlaskim firmy i instytucje najsilniej artykułowały oczekiwane kompetencje wobec:

- specjalistów,
- techników i innego średniego personelu oraz
- pracowników usług i sprzedawców

KOMPETENCJE SPOŁECZNE POSZUKIWANE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Obszar kompetencji społecznych	N	%
komunikatywność	7794	49,8
umiejętność pracy w zespole	3729	23,8
umiejętności interpersonalne	3663	23,4
umiejętność nawiązywania kontaktów	3321	21,2
otwartość	2333	14,9
umiejętność kierowania zespołem	1082	6,9
umiejętność rozwiązywania problemów	575	3,7
znajomość współczesnych wydarzeń	11	0,1
Ogółem	15641	100,0

Kompetencje społeczne stanowiły jedno z oczekiwań pracodawców stawianych wobec pracowników najczęściej w takich zawodach jak: przedstawiciel handlowy (2469 miejsc pracy), doradca klienta (1439), specjalista do spraw sprzedaży (978), programista aplikacji (846) oraz naczelnik / kierownik wydziału (562).

KOMPETENCJE JĘZYKOWE POSZUKIWANE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Język	N	%
angielski	11768	82,0
niemiecki	5287	36,8
francuski	1709	11,9
rosyjski	964	6,7
włoski	810	5,6
inny język	332	2,3
Ogółem	14357	100,0

Kompetencje językowe stanowiły jedno z oczekiwań pracodawców stawianych wobec pracowników najczęściej w takich zawodach, jak:

- programista aplikacji (1531 miejsc pracy),
- przedstawiciel handlowy (954),
- doradca klienta (777),
- specjalista do spraw sprzedaży (691) oraz
- naczelnik / kierownik wydziału (511).

KOMPETENCJE INFORMATYCZNE POSZUKIWANE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Obszar kompetencji informatycznych	N	%
programowanie	6886	47,4
MS Office	5996	41,3
obsługa komputera	2328	16,0
bazy danych	2148	14,8
znajomość systemów operacyjnych	1488	10,2
AutoCAD	428	2,9
umiejętność poruszania się w Internecie	265	1,8
edytory grafiki	221	1,5
programy wspomagające zarządzanie firmą	201	1,4
pozostałe programy do projektowania	184	1,3
Inne informatyczne	158	1,1
Ogółem	14524	100,0

Kompetencje informatyczne stanowiły jedno z oczekiwań pracodawców stawianych wobec pracowników najczęściej w takich zawodach jak: programista aplikacji (2048 miejsc pracy), przedstawiciel handlowy (1498), doradca klienta (1272), specjalista do spraw sprzedaży (695) oraz naczelnik / kierownik wydziału (473).

WYMAGANIA PRACODAWCÓW – KURSY I UPRAWNIENIA

Kursy lub uprawnienia	N	%
prawo jazdy kat. b	8985	69,3
prawo jazdy kat. ce	1552	12,0
prawo jazdy kat. c	573	4,4
uprawnienia elektryczne	569	4,4
przewóz rzeczy	520	4,0
karta kierowcy	497	3,8
wózki widłowe	347	2,7
uprawnienia budowlane	304	2,3
UDT (badania techniczne)	232	1,8
ADR (przewóz towarów niebezp)	211	1,6
uprawnienia pedagogiczne	99	0,8
prawo jazdy kat. d	89	0,7
przewóz osób	40	0,3
inne uprawnienia	1144	8,8
Ogółem	12963	100,0

Posiadanie konkretnych uprawnień lub ukończenie kursów stanowiły jedno z oczekiwań pracodawców stawianych wobec pracowników najczęściej w takich zawodach jak:

- przedstawiciel handlowy (2614 miejsc pracy),
- kierowca samochodu ciężarowego (1772),
- doradca klienta (838),
- specjalista do spraw sprzedaży (751) oraz
- przedstawiciel medyczny (449).

KOMPETENCJE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH W OPINII PRACODAWCÓW – wyniki badania Podlaski Absolwent 2013

- Pracodawcy ocenili umiejętności absolwentów szkół zawodowych za pomocą skali 5-punktowej, gdzie 1 oznaczało najniższą ocenę, a 5 – najwyższą.
- Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych **najwyżej została oceniona umiejętność pracy w zespole** (średnia ocen wyniosła 3,43), **umiejętność posługiwania się narzędziami/sprzętem specjalistycznym** (średnia 3,37) i **obsługa konkretnych maszyn**.
- Wśród absolwentów średnich szkół zawodowych, a także szkół policealnych najlepiej została oceniona **umiejętność obsługi komputera** (średnia odp: 3,68 i 3,72), **specjalistyczna wiedza teoretyczna** (3,44) i **umiejętność posługiwania się narzędziami/sprzętem specjalistycznym** (3,44).
- Pracodawcy wysoko ocenili **umiejętności pracy w zespole, samokształcenia się czy rozwiązywania problemów** posiadane przez absolwentów szkół policealnych.
- Wśród absolwentów ZSZ oraz średnich szkół zawodowych i policealnych **najgorzej oceniona została znajomość języków obcych**.

KOMPETENCJE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH W OPINII PRACODAWCÓW – wyniki badania PODLASKI ABSOLWENT 2013

Kompetencje / umiejętności	ZDZ		Średnie zawodowe		Policealne	
	Średnia	Ranking	Średnia	Ranking	Średnia	Ranking
Kreatywne myślenie	2,72	15	3,27	14	3,41	11
Obsługa komputera	3,18	4	3,68	1	3,72	1
Obsługa konkretnych maszyn	3,21	3	3,36	7	3,34	12
Obsługa oprogramowania specjalistycznego	2,70	16	3,30	11	3,43	10
Organizacja pracy	2,99	5	3,37	6	3,52	6
Podejmowanie decyzji	2,81	13	3,28	13	3,45	8
Praca w zespole	3,43	1	3,41	5	3,71	2
Rozwiązywanie problemów	2,97	7	3,24	15	3,61	4
Samodzielność	2,83	12	3,28	12	3,48	7
Specjalistyczna wiedza teoretyczna	2,87	11	3,44	2	3,31	14
Uczenie się / samokształcenie	2,88	10	3,35	9	3,64	3
Umiejętność posługiwania się narzędziami / sprzętem specjalistycznym	3,37	2	3,44	3	3,43	9
Wiedza ogólna	2,92	9	3,42	4	3,58	5
Znajomość branży	2,93	8	3,33	10	3,32	13
Znajomość języków obcych	2,32	17	3,09	17	3,28	16
Znajomość rynku związanego z przedmiotem działania przedsiębiorstwa	2,73	14	3,14	16	3,23	17
Znajomość technologii	2,99	6	3,36	8	3,31	15

ZGODNOŚĆ UMIEJĘTNOŚCI ABSOLWENTÓW KIERUNKÓW TURYSTYCZNYCH NABYTYCH W DRODZE WYKSZTAŁCENIA Z OCZEKIWANIAM I PRACODAWCY

Cecha	Średnia
Uczenie się/ samokształcenie	4,2
Kreatywne myślenie	4,1
Praca w zespole	4,1
Organizacja pracy	4,1
Krytyczne myślenie	4,1
Specjalistyczna wiedza teoretyczna	4,0
Znajomość języków obcych	3,9
Wiedza ogólna	3,9
Podejmowanie decyzji	3,9
Bycie liderem	3,7
Rozwiązywanie problemów	3,7

Podlaski absolwent. Badanie losów zawodowych absolwentów szkół wyższych województwa podlaskiego, kierunków informatycznych, turystycznych i medycznych, którzy ukończyli naukę w latach 2009 - 2011

Słabe strony

niska samodzielność w organizacji stanowiska pracy
brak doświadczenia
słabe przygotowanie praktyczne
słaba znajomość języków obcych
wiedza praktyczna
zbyt mało praktycznych przedmiotów w toku studiów
umiejętność pracy w zespole

Brakujące cechy / umiejętności

samodzielność w organizowaniu warsztatu pracy
dyscyplina organizacyjna
brak doświadczenia
lepszy kontakt z ludźmi
komunikacja z klientem trudnym stwarza problem
biegłość w językach obcych
niska wiedza z zakresu np. systemów rezerwacji, obsługi klienta
kreatywność

Dziękuję za uwagę

**Wojewódzki Urząd Pracy
w Białymstoku
Wydział Badań i Analiz
www.up.podlasie.pl**